

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

הפרדת החזקות צולבות (תאגידים ריאליים ופיננסיים):

הצעת התנועה לאיכות השלטון

יש לאסור על החזקה צולבת של גוף פיננסי משמעותי עם תאגיד ריאלי, שרמת המינוף שלו גבוהה מסף שייקבע.

1. הצעת חוק הריכוזיות, אשר מונחת על שולחן ועדת הכספים, קובעת כי האיסור על החזקות צולבות יחול רק על תאגידים פיננסיים וריאליים משמעותיים. לפי הצעת החוק, **תאגיד ריאלי משמעותי** הוא מי שיש לו **מחזור מכירות, או אשראי, שעולה על 6 מיליארד ₪**.
2. היה ולא תתקבל עמדת התנועה, כי יש להפריד החזקות צולבות כבר מהשקל הראשון, הרי שיש לכל הפחות **לשפר את הגדרת תאגיד ריאלי משמעותי, באמצעות פרמטר נוסף של מינוף**: כמה כסף "אמיתי" יש לגוף הריאלי ביחס להיקף הפעילות שלו. ככל שהתאגיד הריאלי ממונף יותר, הקשר הגורדי בינו לבין הגוף הפיננסי הוא מסוכן יותר.
3. נזכיר שוב: ועדת הריכוזיות הצביעה בהרחבה על הקשיים הכרוכים באחזקות צולבות. שוב ושוב הוסבר כי הבעלות הצולבת יוצרת **ניגוד עניינים מובנה**. היא מאפשרת לבעל השליטה לתמרן את הגוף הפיננסי לטובת האינטרסים שלו, **לנצל לצרכיו מידע עסקי רב-ערוך שנצבר אצל הגוף הפיננסי** אודות מתחרים פוטנציאליים, **לעוות את שיקול הדעת** הראוי של הגוף הפיננסי בכל מה שקשור להקצאת האשראי, **ולנצל לרעה את כספי הציבור המופקדים אצלו**. מכאן מובנת הסכנה הרבה לתחרות החופשית, לחוסכים, ולציבור הרחב כולו.
4. **סכנות אלו הולכות ומתעצמות ככל שמדובר בתאגיד ריאלי ממונף יותר**. תאגיד ממונף נכנס לאזור סיכון כלכלי. נוצר **תמרץ חזק במיוחד לבעל השליטה לנצל כל מקור כספי שעומד לרשותו, על מנת לחלץ עצמו מן הבור**. במצב כזה, הכספים המופקדים למשמרת אצל הגוף הפיננסי משמשים **פיתיון נוצץ שקשה לעמוד בפניו**. הסיכון המוסרי מתעצם שבעתיים. החשש מפני **ניצול לרעה של משאבי הגוף הפיננסי - הולך וגדל**.
5. מסיבה זו, התנועה מציעה לשלב בהצעת החוק פרמטר נוסף: **רמת המינוף של התאגיד הריאלי**. מוצע להשתמש בפרמטר של **יחס הון עצמי למאזן** (היחס שמתקבל מחלוקת ההון העצמי של התאגיד בסך המאזן שלו). **יחס הון נמוך מלמד על סיכון גבוה, ומעצים את הסכנה שיש באחזקה צולבת**. בעל שליטה ממונף יעשה מאמץ רב על מנת להזרים כספים לחברה הממונפת, תוך גיוס משאביה של הפירמידה כולה – לרבות משאביו של הגוף הפיננסי. כך השיקולים שינחו את הגוף הפיננסי לא יהיו בהכרח לטובת החוסכים, שהשקיעו בו את מיטב כספם.

בשורה התחתונה: התנועה מציעה לקבוע כי גם תאגיד ריאלי ממונף, שיחס ההון העצמי למאזן שלו נמוך מ-50%, ייחשב לתאגיד ריאלי משמעותי.

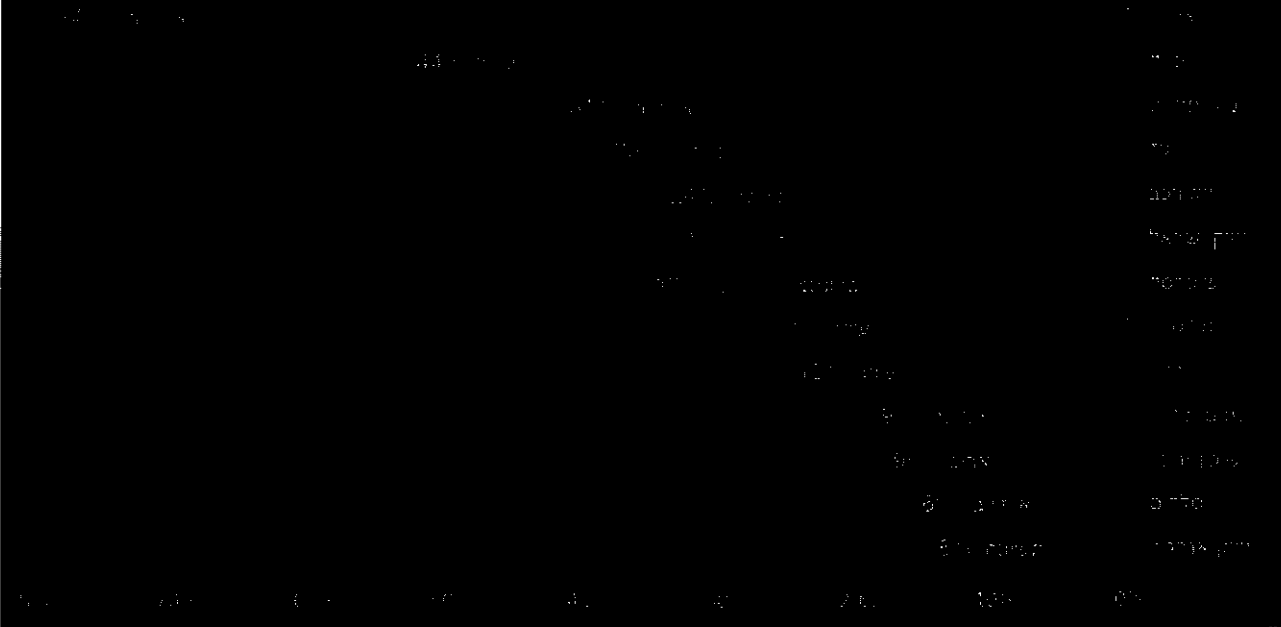
מצורף תרשים שמציג את מינוף התאגידים הריאליים העיקריים בקבוצות העסקיות

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

מינוף של תאגידיים ריאליים הקשורים לגופים פיננסיים *

לשם המחשה: בחברת שיכון ובינוי, יחס הון עצמי למאזן הוא 9%.
המשמעות היא שרמת המינוף מגיעה ל-91%!